

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

תיק בד"מ

מס' 16/14

בפני חברי ביה"ד:

עו"ד יצחק לוי, אב"ד

עו"ד שאדי חורי, חב"ד

עו"ד ראמח עואד, חב"ד

הקובלת

ועדת האתיקה הארצית של לשכת עורכי הדין בישראל

ע"י ב"כ עו"ד ערן זהר

נ ג ד

הנקבל

עו"ד יוסי נקר מ.ר. 28529

הכרעת דין

עו"ד יצחק לוי – אב"ד

מבוא

1. נגד הנאשם הוגשה קובלנה בה נטען כי בשנת 2005 פנה מר אילן צפריר (להלן: "המתלונן") לנאשם על רקע משבר בחיי הנישואין שלו עם רעייתו דאז גב' יפה צפריר (להלן: יפה). הנאשם ערך עבור

- בני הזוג 3 הסכמים: הסכם להסדרת מערכת היחסים בין בני הזוג; הסכם מתנה; והתחייבות לתת מתנה.
2. בשנת 2011 פרץ משבר בין בני הזוג, וביום 8/12/2011 הגיש הנאשם, בשם יפה, תביעה ליישוב הסכסוך בבית המשפט לענייני משפחה בחיפה. ביום 29/12/2011 הגיש המתלונן באמצעות עו"ד יחזקאל חרל"פ תביעה לבית המשפט לענייני משפחה בחיפה, למתן פסד דין הצהרתי לביטול עסקת המתנה.
3. הנאשם נטל על עצמו לייצג את יפה גם בתביעה לביטול הסכם המתנה שהגיש המתלונן, ובכתב ההגנה פירט את קשריו עם המתלונן, ואף צירף לכתב ההגנה את חילופי הדואר האלקטרוני שלו עם המתלונן ועם חברת "שרביב" בקשר למתלונן.
4. ביום 24/4/2013 חתמו המתלונן וגבי צפריר על הסכם פשרה המסיים את הטיפול בתביעותיהם ההדדיות.
5. על פי כתב הקובלנה הנאשם ייצג את יפה נגד המתלונן באותו עניין בו ייצג את בני הזוג במשותף; הנאשם נטל על עצמו את ייצוג יפה חרף העובדה שהיה צפוי להעיד לטובתה בהליך; והנאשם חשף בכתב בי-דין פרטים החסויים בחסיון עו"ד-לקוח.
6. הוראות החיקוק בהם הואשם הנאשם הינן:
- 6.1. טיפול נגד לקוח, עבירה לפי כלל 16 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו – 1986;
- 6.2. מתן עדות מטעם לקוח, עבירה לפי כלל 36 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו – 1986;
- 6.3. הפרת סודיות, עבירה לפי כלל 19 כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו – 1986;
- 6.4. הפרת חסיון, עבירה לפי סעיף 90 לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א – 1961;
- 6.5. פגיעה בכבוד מקצוע עריכת הדין עבירה לפי סעיף 53 לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א – 1961;
- 6.6. התנהגות שאינה הולמת את מקצוע עריכת הדין, עבירה לפי סעיף 61 (3) לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א – 1961.
7. בדיון שהתקיים ביום 23/10/2014 הודה הנאשם בחלק מהעובדות וכפר בחלקן וטען כי העובדות אינן מהוות עבירה אתית. לפיכך, נקבע התיק לשמיעת ראיות.

הראיות

8. מטעם הקובלת העיד המתלונן אשר סיפר כי חיי הנישואין שלו עם יפה ידעו עליות ומורדות ולאחר שעלו על שרטון, נעשו ניסיונות לשקמן. לטענתו, גיסתו הפנתה אותו לנאשם. המתלונן נפגש עם הנאשם והלה הדריך אותו לשבת עם יפה ולנסח הסכמות והוא יעגן אותן במסמך משפטי.
9. המתלונן סיפר כי רק הוא נכח בפגישתו הראשונה עם הנאשם.

10. לאחר מכן המתלונן ויפה ערכו מסמך שנחתם על ידם ביום 22/8/2005 (צורף כנספח לק/2), אולם הנאשם אמר להם כי לא ניתן להפוך את המסמך למסמך משפטי מחייב וערך עבורם את הסכם המתנה וההתחייבות לתת מתנה (צורפו כנספחים לק/2).
11. המתלונן הוסיף כי הנאשם פנה אליו מספר פעמים לאחר מכן כדי להשלים את העסקה, אולם הוא לא שיתף עימו פעולה.
12. המתלונן העיד כי בשנת 2011 התרחש משבר נוסף בחיי הנישואין שלו, אשר בגינו הוא נאלץ לעזוב את ביתו, ויפה הגישה נגדו מספר תביעות משפטיות ותלונות במשטרה. המתלונן הבין שהנאשם מייצג את יפה בעניין הסכם המתנה והיסיב את תשומת ליבו של בית המשפט לניגוד העניינים שנוצר לדעתו. המתלונן סיפר כי הוא הגיש תביעה לביטול הסכם המתנה בטענה כי הוא חתם על ההסכם בעקבות סחיטה באיומים וכי הנאשם ייצג את יפה באותה תביעה, למרות שבעת החתימה על ההסכם הוא ייצג את המתלונן ויצטרך להעיד במהלך המשפט.
13. בסופו של דבר במהלך שנת 2012, בהמלצת בית המשפט, הושג הסכם פשרה בין הצדדים.
14. המתלונן סיפר כי כמעט כל התכתובות בינו לבין הנאשם בוצעו לתיבת הדואר האלקטרוני שלו במקום עבודתו בחברת החשמל, הנאשם התנהל רק מולו והוא היה זה ששילם את שכר טרחתו של הנאשם.
15. בחקירתו הנגדית אישור המתלונן כי הוא חתם על תצהיר שהוגש לבית המשפט (נ/1). המתלונן נשאל רבות אודות מספר הפעמים בהם נפגש עם הנאשם ולמועד הפגישה הראשונה ביחס למועד החתימה על ההסכם שניסחו המתלונן ויפה. המתלונן נותר איתן בגרסתו כי הוא נפגש עם הנאשם פעמיים לפחות, וכי הפגישה הראשונה התקיימה רק בנוכחותו, אולם לשאלות רבות השיב כי הוא אינו זוכר ולחלקן אף השיב כי השאלה אינה רלוונטית.
16. מטעם הנאשם העידו בתחילה גב' תמי בליזובסקי (להלן: תמי) ויפה (בליזובסקי) (לשעבר צפריה) לפני שהעיד הנאשם, וזאת בהסכמת ב"כ הקובלת כדי לחסוך מהן לבוא שנית לבית הדין.
17. תמי העידה כי היא גיסתה של יפה, וכי בשנת 2005 יפה גילתה כי המתלונן בוגד בה ונוצר חיכוך ומשבר גדול והיא ובעלה הוזעקו לנסות לפשר בין בני הזוג. המתלונן הוזמן לשהות בביתם למספר ימים, וכעבור מספר ימים הוא ניסח מסמך שאמור היה להביא לשלום בית. המתלונן התקשר בנוכחותה ליפה והקריא לה את המסמך, אולם יפה דרשה שיוכנסו שינויים בהסכם והתנגדה להצעת המתלונן באשר למעורבותו של עו"ד חרל"פ, וביקשה שיפנו לעו"ד שאינו מכיר את המשפחה.
18. היועצת המשפטית של החברה בה עבדה תמי המליצה על הנאשם. המתלונן התקשר מיד לנאשם והלה ביקש שישלח לו את המסמך בפקס. המתלונן הדפיס את המסמך המתוקן ושלח אותו לנאשם. המתלונן התקשר שוב לנאשם ותיאם עימו פגישה ואמר לתמי כי הוא מתכוון לנסוע לפגישה עם יפה.
19. תמי הכחישה כי היא הייתה מעורבת במסכת הלחצים שהופעלו על המתלונן.
20. בחקירתה הנגדית אישרה כי היא לא נכחה באף פגישה של מי מהצדדים עם הנאשם.
21. בחקירתה החוזרת העידה תמי כי ידוע לה על פגישה אחת שנערכה בין הנאשם לבין המתלונן ויפה.

22. לשאלת בית הדין השיבה תמי כי היא ראתה את המתלונן מדפיס את ההסכם בביתה, אולם לא ראתה את המתלונן ואת יפה חותמים על ההסכם ולמעשה היא אינה יודעת מתי נחתם ההסכם.
23. יפה העידה כי לפני כ- 10 שנים בעת שהייתה נשואה למתלונן, הוא בגד בה והיא הייתה נחושה להתגרש. המתלונן בחר לעזוב את הבית כדי להסדיר את מחשבותיו והלך לגור אצל אחיה וגיסתה (גב' תמי בליזובסקי). לטענתה, המתלונן ערך מסמך בכתב ידו, אשר הוצג בפנינו (נ/5) לאחר שהתנגדות ב"כ הקובלת נדחתה. המסמך אינו נושא שמות או תאריך ועל פניו לא ניתן לדעת מי ערך אותו ומתי.
24. יפה סיפרה בעדותה כי לאחר שקיבלה את המסמך שכתב המתלונן בכתב יד (נ/5) הוא ניסח מסמך מודפס, אשר היווה את הבסיס להסכם המתנה. המתלונן הציע שהם יפנו לעו"ד חרל"פ, אולם היא סירבה הן משום שעו"ד חרל"פ הינו חבר של המתלונן והן משום שכל המעמד היה מביש ומביך מבחינתה.
25. המתלונן פנה לתמי שתמצא עבורם עו"ד אחר. תמי שמעה על הנאשם ממישהו במקום עבודתה, והמתלונן יצר עימו קשר טלפוני וביקש להפוך את המסמך לחוקי. ולדברי יפה "באנו, חתמנו והלכנו".
26. יפה הכחישה כי הם היו פעמיים במשרדו של הנאשם, וסיפרה כי כשהיא והמתלונן נסעו למשרדו של הנאשם, המתלונן טעה בדרך ואמר לה כי זאת הפעם הראשונה שהוא מבקר ביוקנעם וכי הוא אינו יודע היכן נמצא משרדו של הנאשם.
27. יפה סיפרה כי הם שהו במשרדו של הנאשם חצי שעה לכל היותר וכי הם לא שיתפו את הנאשם בחייהם הפרטיים. עוד אמרה יפה כי אחד התנאים לחתימה על ההסכם היה שלא תהיה הכרות מוקדמת בין הנאשם לעורך-הדין, וכי היא השתכנעה שלא היה קשר בין המתלונן לנאשם קודם לכן.
28. יפה סיפרה כי לאחר שהמתלונן עזב את הבית היא ביררה בעירייה והבינה שהדירה לא נרשמה על שמה בטאבו. היא איתרה את הנאשם ולקחה ממנו את התיק שעליו היה רשום "אילן ויפה צפריר". כמו כן, התברר כי המתלונן לא שילם לנאשם את שכרו בסך 1,000 ₪ אותם היא שילמה לנאשם.
29. בחקירתה הנגדית אישרה יפה כי היא ותמי שוחחו ביום העדות על התיק ועל המתלונן.
30. עוד אישרה יפה בחקירתה הנגדית כי לא הייתה לה גישה לדואר האלקטרוני של המתלונן, משום שזאת תיבת דואר אלקטרוני של חברת החשמל, וכי אף תיבת דואר אלקטרוני של המתלונן לא הייתה משותפת גם לה.
31. יפה טענה כי לא הייתה פגישה אישית נפרדת בין המתלונן לנאשם. וכשהתבקשה לאשר כי היא אינה יכולה לדעת השיבה כי המתלונן נשבע שהוא לא קיים כל קשר עם הנאשם.
32. יפה העידה כי השינויים בכתב יד על גבי ההסכם מיום 22/8/2005 נעשו על ידי המתלונן מרצונו החופשי ולא כתוצאה מהנחייתו של הנאשם, וכי היא הייתה מעורבת בעניין שכר טרחתו של הנאשם ושילמה את המחצית השניה.
33. הנאשם העיד בדיון שהתקיים ביום 13/5/2015 וכבר בתחילת עדותו ניסה להגיש כראיה עותק מכתב התביעה שהגיש המתלונן נגד יפה, אשר עניינה עתירה לביטול עסקת המתנה. ברם, הואיל וכתב התביעה נערך על ידי עו"ד חרל"פ ולו צורף תצהיר החתום על ידי המתלונן, קבענו כי ניתן להגיש

את המסמכים אך ורק באמצעות מי מעורכיהם. משלא הוגש כתב התביעה הנ"ל באמצעות המתלונן במהלך עדותו ומשלא הוזמן עו"ד חרל"פ להעיד, לא התקבל כתב התביעה כראיה.

34. הנאשם ניסה לעקוף את החלטת בית הדין והחל לצטט חלקים מכתב התביעה, אולם הבהרנו לנאשם כי לא נתיר זאת. בהמשך הדיון ניסה הנאשם פעמים מספר להגיש את כתב התביעה הנ"ל, ובחלק מהפעמים נאלצנו לתת החלטות נוספות באותו עניין.

35. הנאשם העיד כי המתלונן פנה אליו בשיחת טלפון קצרה יום אחד לפני פגישתם. הנאשם לא בירר עם המתלונן פרטים אלא ביקש שישלח לו בפקס את המסמך שערך המתלונן. לאחר שקרא את המסמך אמר הנאשם למתלונן כי לא ניתן לתת תוקף משפטי לפרטי ה"הסכם" ואם המתלונן ירצה ניתן לערוך הסכם מתנה שתוחזר לו אם בני הזוג יישארו יחד.

36. הנאשם העיד כי המתלונן לא סיפר לו על חייו, על בגידות וכיו"ב. הנאשם אמר למתלונן כי הוא מוכן להכין לו הסכם התחייבות לתת מתנה תמורת 2,000 ₪ וכי הוא ישלח לו את הטייטה בדואר אלקטרוני ומיד נקבעה פגישה בניהם. מאותו הרגע כל התקשורת ביניהם נעשתה באמצעות הדואר האלקטרוני.

37. למחרת היום הגיעו המתלונן ויפה לפגישה עם הנאשם והיה ברור שאין כאן ייצוג של צד אחד מול השני, אלא עניין טכני של עריכת הסכם. הנאשם הוסיף כי לא בכדי לא הוגש ההסכם לאישור בית המשפט לענייני משפחה, כהסכם ממון, משום שהדבר לא עמד על הפרק.

38. הנאשם טען שכל פעולותיו היו טכניות בעיקרן "נטען שאני ניסחתי את ההסכם אבל אני אומר שלא היה שום קשר לעובדה הזאת, ביצעתי פעולה טכנית של הגשת מש"חים, יפויי כח, ניסוח הסכם מתנה, לא יעלה על הדעת שעל פעולה כזאת אני אהיה כבול מכאן ועד 7 שנים אחרי לא לייצג בעניין שלא קיבלתי שום מידע, שום יתרון לא היה לי...". (עמוד 4, שורות 29-32).

39. מבחינת הנאשם התיק היה תיק מכר של שני בני הזוג ועל כריכתו נכתב "אילן ויפה צפרייר" וכי הוא יצא מנקודת הנחה שכל המיילים ששלח נשלחו לשני בני הזוג.

40. הנאשם חזר על תגובתו לתלונה וביקש לראותה כחלק מעדותו הראשית.

41. בחקירתו הנגדית העיד הנאשם כי הוא קיבל לידיו עותק של ה"הסכם" שערך המתלונן שכלל הערות בכתב יד משום שהוא הנאשם אמר למתלונן שלא יוותר על הכל. הנאשם טען כי המתלונן לא פנה אליו לקבלת ייעוץ משפטי, אלא רק כדי לאמת את ההסכם.

42. כשנשאל הנאשם האם המתלונן היה לקוח שלו הוא השיב "ממש לא. הוא היה לקוח ביחד עם גרושתו לפעולה ספציפית בלבד שהסתיימה". (עמוד 6, שורה 21).

43. הן מתשובת הנאשם לכתב הקובלנה והן מעדות הנאשם בפנינו ניתן ללמוד כי קיימת הסכמה על מרבית העובדות, וכי המחלוקת העיקרית נוגעת לסוגיה המשפטית האם מעשיו של הנאשם מהווים עבירות אתיות.

44. אין מחלוקת שהמתלונן היה זה שיצר קשר עם הנאשם, העביר לו טיוטה של "הסכם" שערך בעצמו ושהנאשם אמר לו שלא ניתן לתת תוקף משפטי להסכם זה וכי אם ירצה יוכל להעניק מתנה ליפה ואם בני הזוג יישארו יחד למשך תקופה מסויימת, תושב לו המתנה.

45. אין מחלוקת כי הנאשם ערך את המסמכים ושלח אותם בדואר אלקטרוני למתלונן, ואליו בלבד. אמנם הנאשם טען בעדותו שהוא שלח את הדואר האלקטרוני לשני בני הזוג, (עמוד 4 שורה 33 עד עמוד 5 שורה 1), אולם מהראיות שהוצגו בפנינו ומעדות יפה ניתן היה ללמוד כי כל תכתובות הדואר האלקטרוני נשלחו לתיבת הדואר הפרטית של המתלונן ולא ליפה, וכי ליפה לא הייתה גישה לתיבת הדואר האלקטרוני של המתלונן.

46. בכתב ההגנה, אשר הגיש הנאשם בשמה של יפה, לתביעה שהגיש המתלונן ושעניינה עתירה לביטול הסכם המתנה, כתב הנאשם כך:

"35. התובע יזם הסכם להסדרת חיי הנישואים של הצדדים ויצר עם הח"מ קשר וביקש לתת להסכם שיצר תוקף משפטי. יצוין כי קודם לכן הכין התובע בעצמו טיוטה של הסכם לפיו ויתר על כל חלקו בדירה במקרה של הפרת אמון עתידית.

טיטות ההסכם מצורפות לכתב ההגנה זה **כנספח ג'**.

36. לצורך חתימת ההסכם יזם הנתבע קשר עם הח"מ טלפונית. הח"מ הסביר לתובע שלהסכם שרשמו לא יכול להינתן תוקף משפטי ואם ברצון התובע לפצות את הנתבעת יש לו אפשרות לתת לנתבעת מתנה ואם בעתיד ימשיכו הצדדים לחיות יחד תוחזר לו המתנה. התובע קיבל את עמדת הח"מ והח"מ שלח לתובע בדואר אלקטרוני את טיוטת ההסכמים והתובע אישר אותם בטרם הגיע עם הנתבעת למשרד הח"מ לחתום על ההסכמים.

37. יודגש, הנתבעת לא הכירה את הח"מ לפני הפגישה המשותפת עם התובע, אשר כאמור היה זה שיצר בעצמו קשר עם הח"מ. כל התכתובות לאחר מכן נעשו רק עם התובע.

38. בו ביום הופיעו הצדדים במשרד הח"מ וחתמו על המסמכים הנדרשים להסכם המתנה, לא לפני שהח"מ דחק בתובע שלא לוותר על מלוא חלקיו בנכס כפי שביקש לעשות במשרד הח"מ."

47. גם בתגובת הנאשם מיום 19/6/2012 לתלונה, כתב הנאשם כי הוא שלח למתלונן טיוטת הסכמים והמתלונן אישר אותם (סעיף 7). ודוק: הנאשם עצמו כתב שהוא שלח את טיוטת ההסכמים למתלונן ולא לשני בני הזוג.

48. אמור מעתה, גם הנאשם עצמו סבר כי הוא מתכתב אך ורק עם המתלונן ולא עם יפה.

49. הנאשם העיד כי תכתובות הדואר האלקטרוני מוענו לשני בני הזוג (עמוד 8, שורות 25-27), אולם מעיון בתכתובת הדואר האלקטרוני בין הנאשם למתלונן עובר לחתימה על ההסכמים (צורפו כנספחים לק/2) ניתן ללמוד כי הוא פנה אך ורק למתלונן. רק בתכתובות הדואר האלקטרוני שנשלחו מספר חודשים לאחר החתימה על ההסכם פנה הנאשם לשני בני הזוג (צורפו כנספחים לק/2).

50. הנקודה העיקרית השנויה במחלוקת היא האם התקיימה פגישה מקדימה בין הנאשם לבין המתלונן. כאמור, המתלונן טען כי הוא נפגש עם הנאשם ביחידות ורק בפגישה השניה הצטרפה יפה לפגישה. בעניין זה אנו מקבלים את עמדת הנאשם משום שלא הוכח כי התקיימה פגישה מקדימה בינו לבין המתלונן.

51. בחקירתו הנגדית התחמק המתלונן מלהשיב תשובות ישירות לשאלות הנאשם והשיב לשאלות רבות בתשובה "לא זוכר" ואף טען לגבי חלק מהשאלות כי הן לא רלוונטיות. קשה לתת אמון בגרסת המתלונן ובוודאי שלא ברמה הנדרשת בדיון המשמעתי.

52. מאידך, יפה העידה כי בנסיעתם לפגוש את הנאשם הם טעו בדרך והמתלונן אמר לה כי זאת הפעם הראשונה שהוא מבקר ביוקנעם. אמנם עדותה של יפה הייתה מגמתית ומכפישת וניכר כי היא טעונה ברגשות שליליים עזים כלפי המתלונן, אולם בעניין זה מצאתי לנכון להאמין לגרסתה.

53. כפי שיוהר בהמשך, אין בקבלת גרסתו של הנאשם בעניין אי-קיומה של פגישה מקדימה בינו לבין המתלונן כדי להביא לזיכוי.

54. אין ספק כי המתלונן היה לקוחו של הנאשם בכל הנוגע לעריכת הסכם המתנה וההתחייבות לתת מתנה. העובדה כי גם יפה הייתה לקוחתו של הנאשם בעניין זה, אין בה כדי לפגוע או להפחית מחובותיו כלפי המתלונן.

55. כאמור, אין מחלוקת כי המתלונן היה זה שיצר קשר עם הנאשם, הציג בפניו את בקשתו ושלח לו נוסח של "הסכם" שערך בעצמו. הנאשם נתן למתלונן ייעוץ משפטי לפיו לא ניתן לתת תוקף משפטי ל"הסכם" שערך המתלונן והציע לערוך הסכם מתנה והתחייבות לתת מתנה, ובכך לעגן משפטית את רצון המתלונן.

56. אין מחלוקת כי הנאשם ערך את שני המסמכים המשפטיים עליהם חתמו בני הזוג ופעל לאחר מכן כדי לרשום את מחצית חלקו של המתלונן על שם יפה. בכך ייצג הנאשם הן את המתלונן והן את יפה.

57. לא אוכל לקבל את טענת הנאשם לפיה הייצוג היה טכני בעיקרו. הנאשם נתן למתלונן ייעוץ משפטי והבהיר שלא ניתן לתת תוקף משפטי ל"הסכם" שניסח המתלונן והציע לערוך עבורו את הסכם המתנה וההתחייבות לתת מתנה. הנאשם ערך את ההסכמים והחתים את המתלונן ואת יפה. מדובר בייצוג מהותי שהיה כרוך בייעוץ משפטי ולא בעניין טכני גרידא.

58. היקף ייצוג הנאשם את יפה הסתכם בהחתמתה על ההסכמים ובפעולותיו לביצוע הסכם המתנה. כלומר הנאשם החל לייצג גם את יפה מהרגע בו היא התייצבה לפגישה במשרדו וחתמה על ההסכמים.

59. משקבעתי כי הנאשם ייצג את המתלונן בעת עריכת ההסכמים, לא נותר לי אלא לבחון האם כאשר קיבל הנאשם על עצמו לייצג את יפה, הן בתביעה שהגישה נגד המתלונן והן בתביעה שהגיש המתלונן נגדה, הוא ביצע את העבירות האתיות המיוחסות לו בכתב הקובלנה.

60. להלן התייחסות לכל אחד מהעבירות המיוחסות לנאשם בכתב הקובלנה.

א. טיפול נגד לקוח

61. כלל 16 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) תשמ"ו – 1986 קובע כך:

"(א) עורך דין לא יטפל נגד לקוח –

(1) בענין או בקשר לענין שטיפל בו למען אותו לקוח;

(2) בענין אליו יש זיקה של ממש למידע שקיבל עורך הדין מאותו לקוח או מטעמו.

(ב) הועד המחוזי, או מי שהוא הסמיכו לכך, רשאי להחליט, לפי פניית עורך דין, כי מתן חוות דעת או קיום התייעצות גרידא, או פעולה במקרה פלוני, לא היה בהם משום טיפול בענין למען לקוח, או כי מידע מסויים אין לו זיקה של ממש לענין, או כי אין במידע שהתקבל כדי למנוע מעורך הדין לטפל בענין, ובלבד שהחלטה כאמור תינתן לפני שעורך הדין יקבל על עצמו את הטיפול בענין האמור."

62. בעל"ע 6/88 ת. אור זאב קובלר נ' הוועד המחוזי תל אביב (31/12/1988) (פורסם בנבו) נדון הביטוי "בקשר לאותו ענין" כמשמעו בכלל 28 לכללי לשכת עורכי הדין תשכ"ו – 1966, המקביל לכלל 16 דהיום. וכך נכתב שם:

"בבד"ם (י-ם) 9/78, 3 נדרש בית הדין לשאלה אם יש לתת למונח "בקשר לאותו ענין" פרשנות דווקנית וצרה או "שמא יש להרחיבו ולהחילו על אותם נושאים אשר בדרך הטבע ומידת ההגיון קשורים באותו ענין - אפילו אינם זהים לו". באמצע את האמור בבד"ם (י-ם) 6/77הנ"ל, קבע בית הדין שהפרשנות הרחבה היא הראויה

נראה לי, שפרשנות זו ראויה והיא הולמת את הרעיון הכללי העומד מאחורי האיסור על פעילות מתוך ניגוד אינטרסים והוא להמנע ממצב אפשרי של ניגוד, שכן "מן הראוי הוא שקליינט יוכל לתת אמון בעורך דינו וברואה החשבון שלו, כבעצמו" (ראה ברק, "ניגוד אינטרסים במילוי תפקיד" משפטים י' בעמ' 11 ו-16).

63. תביעה שאחד מסעדיה הוא אכיפת הסכם המתנה (התביעה שהגישה יפה נגד המתלונן) ותביעה להצהרה כי הסכם המתנה בטל (התביעה שהגיש המתלונן נגד יפה), מהווים את אותו עניין שבו טיפל הנאשם – ניסוח ההסכמים.

64. הואיל וקבעתי כי הנאשם טיפל בעניין הסכם המתנה למען המתלונן, חל עליו איסור לטפל באותו עניין נגד המתלונן. למעשה, הנאשם טיפל בשתי תביעות נגד המתלונן באותו העניין, הן בייצוג יפה בתביעה שהגישה לקיום ההסכם והן בייצוג יפה כנתבעת בתביעה שהגיש המתלונן לביטול ההסכם.

65. העובדה שהנאשם ייצג גם את יפה באותו עניין אין בה כדי להכשיר את פעולותיו של הנאשם. הנאשם העניק ייעוץ משפטי מהותי למתלונן, ערך עבורו את ההסכמים וייצג אותו בניסיונותיו להעביר את הזכויות בדירה ליפה כמתחייב מהסכם המתנה. לפיכך, כאשר נטל הנאשם על עצמו לייצג את יפה בתביעות שעניינן הסכם המתנה, כאשר הצד שכנגד הינו המתלונן, הוא עבר על כלל 16 הנ"ל.

66. הנאשם יכול היה לפנות לוועד המחוז לפני שקיבל על עצמו לייצג את יפה ולבקש אישור לייצגה נגד המתלונן, אולם הוא בחר שלא לעשות כן.

67. לפיכך, אני סבור כי יש להרשיע את הנאשם בעבירה לפי כלל 16 הנ"ל.

ב. מתן עדות מטעם לקוח

68. כלל 36 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו – 1986 קובע כך:

"(א) לא ייצג עורך דין אדם בהליכים משפטיים, לרבות ערעור, אם הוא עומד להעיד מטעם אותו אדם באחד משלבי ההליכים האמורים; נקרא עורך הדין להעיד מטעמו של אדם אחרי שהחל לייצגו - יחדל מן הייצוג.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מסירת עדות כשעורך דין נקרא להעיד בידי בעל דין יריב, או בענין שהוא טכני או ברשות בית המשפט או ברשות הוועד המחוזי."

69. כאמור, הנאשם נטל על עצמו לייצג את יפה בתביעה שהגיש המתלונן ואשר עניינה עתירה לביטול הסכם המתנה. הואיל והנאשם היה זה שניסח את הסכם המתנה ומטבע הדברים נכח בעת החתימה על ההסכם והיה עד לאינטראקציה בין המתלונן ליפה בעת החתימה על ההסכם, היה עליו לצפות לכך שהוא יוזמן להעיד במשפט.

70. עדותו של הנאשם הייתה אמורה להיות מהותית ולא טכנית. הנאשם היה צפוי להעיד לא רק על הפעולות שבצע, אלא על השתלשלות האירועים עובר לחתימה על ההסכמים ועל מעמד החתימה על ההסכמים. הנאשם היה אדם אובייקטיבי ששוחח עם המתלונן, פגש אותו (לפחות פעם אחת בעת החתימה על ההסכמים) ויכול היה להתרשם באופן בלתי אמצעי ממצבו הנפשי והרגשי ומכנותו כוונותיו. עדותו הייתה אמורה להיות חיונית לקביעה האם הסכם המתנה נכפה על המתלונן כטענתו או שמא המתלונן יזם את החתימה על ההסכם מרצונו הטוב והחופשי.

71. עדותו בנוגע לנסיבות החתימה על ההסכמים הייתה חיונית מאוד, ובוודאי שלא ניתן לראותה בה עניין טכני גרידא.

72. גם במקרה זה היה הנאשם רשאי לפנות לוועד המחוז או לבית המשפט ולבקש את אישורם לייצג את יפה בתביעה שהגיש המתלונן, אולם הוא בחר שלא לעשות כן.

73. לפיכך, אני סבור כי יש להרשיע את הנאשם בעבירה לפי סעיף 36 הנ"ל.

ג. הפרת הסודיות והפרת החיסיון

74. כלל 19 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) תשמ"ו – 1986 קובע כך:

"עורך דין ישמור בסוד כל דבר שיובא לידיעתו בידי לקוח או מטעמו, תוך כדי מילוי תפקידיו, זולת אם הסכים הלקוח במפורש אחרת; הוראה זו אינה חלה על גילוי בהליך משפטי, חקירה או חיפוש שאינו חסוי על פי סעיף 90 לחוק."

75. סעיף 90 לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א - 1961 קובע כך:

"דברים ומסמכים שהוחלפו בין לקוח לבין עורך דין ויש להם קשר עניני לשירות המקצועי שניתן על ידי עורך הדין ללקוח, לא יגלה אותם עורך הדין בכל הליך משפטי, חקירה או חיפוש, מלבד אם ויתר הלקוח על חסינותם."

76. תכלית חובת הסודיות וחובת החיסיון היא להבטיח גילוי לב מצד הלקוח, הנחוץ כדי להעניק יעוץ משפטי הולם. על הלקוח לדעת שכל המידע שהוא מוסר לעורך דינו יישמר בסוד. זאת הדרך היחידה להבטיח שעורך הדין מקבל את כל המידע הנחוץ לו כדי העניק ללקוחו ייעוץ משפטי ראוי.

77. עם זאת, קיימים הבדלים משמעותיים בין חובת הסודיות לחובת החיסיון. הסודיות מונעת חשיפת מידע בכל פורום שהוא, ולא רק בהליכים משפטיים, ומהווה חריג לעקרונות הפומביות וחופש המידע. חובת הסודיות חלה כלפי כולי עלמא ואין נפקא מינא מהי תכלית חשיפת המידע.

78. מאידך, חובת החיסיון הינה פטור הניתן לעורך הדין מחובתו לגלות ראיות במסגרת הליך משפטי, ובכך הוא מהווה חריג לחובה להעיד. חובת החיסיון חלה אך ורק ביחס לפורומים בהם מתבצע איסוף ראיות והיא חלה רק בהליך משפטי, חקירה או חיפוש. ראה: חובת הסודיות של עורך הדין וחיסיון עורך דין-לקוח: הגיעה השעה להיפרד. ד"ר לימור זר-גוטמן, הפרקליט מו חוברת א, 168.

79. בעמל"ע (י-ם) עוז גדות נ' ועדת האתיקה הארצית של לשכת עורכי הדין (18/6/2012) (פורסם בנבו) נכתב כך:

"חובת הסודיות בין עורכי דין ללקוחותיהם הינה אבן הראשה של מערכת היחסים הזו, של הנאמנות, השוררת, והחובה שתשרור, בין עורכי הדין ללקוחותיהם. חובה זו מעוגנת בכלל 19 לכללי האתיקה:

...

חובה זו רחבה היא. נפרסת היא כמצודה על פני מרחב המגע שבין עורך הדין ללקוחו. ראשיתה, בעת הגעת הלקוח למשרדו של עורך הדין לשם היוועצות ראשונית, כזו שיתכן אף שכלל לא תבשיל לכדי ייצוגו בפועל בהמשך; ואין חובה זו תמה, ולעולם תיוותר עומדת, זאת אף משתמו יחסי עורך הדין ולקוחו. חובת הסודיות הינה של הלקוח, ובעינה תעמוד עד אשר יאות הלקוח לוותר עליה."

80. הנה כי הן, חובת הסודיות חלה על פרט מידע שהגיע לידי עורך הדין מרגע היווצר הקשר הראשוני ביניהם. ובענייננו, מהרגע בו התקשר המתלונן לנאשם ושוחח עימו לראשונה.

81. חובת הסודיות אינה מוחלטת ואינה נצחית, אלא יש לה גבולות. כלל 16 קובע מפורשות כי החובה חדלה מלהתקיים בהינתן הסכמה מפורשת של הלקוח. עוד קובע כלל 16 כי חובת הסודיות אינה חלה על "גילוי בהליך משפטי, חקירה או חיפוש" שאינו חוסה תחת החיסיון שבין עורך הדין ללקוחו. כלומר, משהוסר החיסיון, חדלה להתקיים חובת הסודיות באותו עניין.

82. לחובת החיסיון וחובת הסודיות גבול נוסף והוא נוגע ליחסים שבין עורך-הדין ללקוח. בעל"ע 17/86 פלונית נ' לשכת עורכי הדין פ"ד מא(4) 770 נקבע כי לקוח אינו יכול להשתמש בחובת הסודיות ובחיסיון כדי למנוע מעורך הדין לתבוע את שכרו או להתגונן בתביעה שהגיש נגדו ללקוחו. וכך כתב כב' השופט בייסקי "אין מטרת החסינות להעניק ללקוח מגן להסתתר מאחוריו כדי לשלול בעזרתו את שכרו של עורך הדין או כדי למנוע מעורך הדין הגנה בסכסוך אחר שנפל בין השניים." (בעמוד 782).

83. חובת הסודיות אינה פוסקת מלהתקיים גם שעה שלאותו עניין משפטי מצטרף לקוח נוסף. נשאלת השאלה מהן גבולות חובת הסודיות כאשר עורך-הדין מייצג שני לקוחות באותו עניין.

84. בבר"ע (מחוזי, ב"ש) 615/81 אקב נתן נ' בוזגלו יעקב פ"מ תשמ"ג(1) 221, נקבע כי כאשר עורך דין מייצג שני לקוחות באותו עניין, אזי ביחסים שבין שני הלקוחות לא קיימת חובת סודיות ולא קיים חיסיון. החיסיון והסודיות קיימים רק כלפי צד שלישי. וכך נכתב:

"הקשר בין עורך-דין ולקוחו מבוסס על יחסי נאמנות. יחסים אלה מחייבים בהכרח כי עורך-דין לא ייצג באותו ענין בעלי אינטרסים מנוגדים, כי יצוג כזה סותר יחסי נאמנות. אכן, זהו הכלל החל על ייצוג לקוח על ידי עורך-דין (כלל 26 מכללי לשכת עוה"ד (אתיקה מקצועית) תשכ"ד-1966[5]). לעקרון זה יש יוצאים מהכלל (כמפורט בכלל 26 האמור), בהם מותר לעורך-דין לייצג בעלי אינטרסים שונים. אולם הדעת נותנת כי התנאי לכך הוא שלא תהיה פגיעה בעקרון הנאמנות, וכי מצב זה לא יהווה מקור להשגת יתרון לצד אחד על-פני הצד השני. הווה אומר, שעורך-דין לא ייצג ולא ייעץ לצד אחד נגד השני; וכי מבחינת הייצוג של עורך-הדין כל הנושאים הקשורים לעיסקה יהיו גלויים לשני הצדדים. במקרה זה יחסי הנאמנות, שמהם יונק עקרון החיסיון, מחייבים עורך-דין לא לשמור סוד בין לקוח ללקוח, אלא להיפרך, לגלות כל פרט הנוגע לענין לשני הלקוחות כאחד. ממילא מובן כי עקרון החיסיון איננו יכול לחול על היחסים שבין שני הלקוחות, האחד כלפי השני, ביחס לאותה עיסקה.

לענין סעיף 48 לפקודת הראיות, וסעיף 90 לחוק לשכת עורכי-הדין, ייחשבו במקרה כזה, שני הלקוחות כאילו היו לקוח אחד, והחיסיון שהחוק נותן לו גושפנקה על ההתקשרות עם עורך-הדין יחול על היחסים כלפי צד שלישי, אולם לא על היחסים ביניהם לבין עצמם." (בעמוד 224). (ההדגשות שלי, י.ל.).

86. בעניין שלפנינו אמנם המתלונן היה הראשון לפנות אל הנאשם ובאותה העת הוא היה הלקוח היחיד של הנאשם, אולם מהרגע בו הצטרפה יפה כלקוחה נוספת של הנאשם באותו עניין, לא ניתן לומר כי חלה על הנאשם חובת סודיות ביחסים שבין המתלונן ליפה.

87. אילו היה ברצונו של המתלונן כי הנאשם ישמור בסוד דברים שהוא מסר לנאשם עובר למועד החתימה על ההסכם, היה עליו לומר זאת לנאשם מפורשות.

88. עורך-דין המייצג שני לקוחות באותו עניין, לא יהיה כבול בחובת סודיות וחובת החיסיון ביחסים שבין שני הלקוחות, אלא עליו לנהוג בשקיפות מלאה כלפי כל אחד מלקוחותיו. לכל אחד מהלקוחות הזכות לקבל לידי את מלוא המידע והמסמכים הקיימים ברשות עורך הדין בקשר לאותו עניין, וזאת ללא קשר למקור המידע והמסמכים. חובת הסודיות וחובת החיסיון במקרים אלה יהיו מוגבלות אך ורק כלפי צדדים שלישיים.

89. לפיכך, בדין מסר הנאשם עותק מהתיק שהיה מצוי ברשותו לידי יפה, אשר ניתן להניח כלל גם עותקים מהתכתובות הדואר אלקטרוני.

90. תכתובת הדואר האלקטרוני שהוחלפו בין הנאשם למתלונן מהוות חלק מהמידע שהגיע לידי הנאשם במסגרת אותו עניין שאליו הצטרפה יפה כלקוחה נוספת של הנאשם. לפיכך, חובת הנאמנות הטילה על הנאשם את החובה לחשוף בפניה את כל התכתובות שקדמו לחתימה על ההסכמים.

91. אילו הייתה יפה פונה לעורך-דין אחר בבקשה שייצגה בתביעה נגד המתלונן, היה אותו עורך הדין רשאי לעשות שימוש באותן תכתובות ולהציגן בפני בית המשפט.

92. לפיכך, אני מחליט לזכות את הנאשם מעבירות של הפרת חובת הסודיות והפרת החיסיון.

93. במאמר מוסגר ובהתייחס לדברים שיכתבו בהמשך אבהיר כי ספק בעיני האם הפרת הוראות סעיף 90 לחוק – הפרת החיסיון – מהווה עבירת משמעת. סעיף 61 קובע מהן עבירות המשמעת. סעיף 61(1) קובע כי "הפרת הוראה מהוראות הסעיפים 53 עד 60 או של דין אחר המטיל חיוב או איסור על עורך דין בקשר למקצועו" מהווה עבירת משמעת. סעיף 90 בוודאי שאינו נמנה על הסעיפים המפורטים בסעיף 61(1), ופרשנות לפיה סעיף 90 לחוק מהווה דין אחר המטיל חובות על עורך הדין, נראית לי מאולצת.

94. מאידך, ההיגיון מכתוב כי הפרת חיסיון מצד עורך דין תהווה עבירת משמעת. יתכן שהתשובה לסוגיה זו נעוצה בעובדה שהפרת חיסיון ממילא כוללת בחובה גם הפרת סודיות, והמחוקק הסתפק בקביעה כי הפרת הסודיות מהווה עבירת משמעת.

ד. פגיעה בכבוד המקצוע והתנהגות שאינה הולמת את מקצוע עריכת הדין

95. סעיף 53 לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א – 1961 קובע כך:
"עורך דין ישמור על כבוד המקצוע של עריכת דין ויימנע מכל דבר העלול לפגוע בכבוד המקצוע."
המקצוע.

96. סעיף 61 לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א – 1961 קובע כך:
"אלה עבירות משמעת:

(1) הפרת הוראה מהוראות הסעיפים 53 עד 60 או של דין אחר המטיל חיוב או איסור על עורך דין בקשר למקצועו;

(2) הפרת כללי האתיקה המקצועית שנקבעו לפי סעיף 109 או לפי סעיף 98ג(3);

(3) כל מעשה או מחדל אחר שאינו הולם את מקצוע עריכת הדין."

97. סעיף 61 ורק הוא מגדיר מהן עבירות משמעת. סעיף 61(1) קובע שהפרת הוראה המנויה בסעיפים 53-60 או של דין אחר המטיל חובות על עורך דין מהווה עבירת משמעת. סעיף 61(2) קובע שהפרת כלל מכללי האתיקה מהווה עבירת משמעת. וסעיף 61(3) קובע כי מעשה או מחדל שאינם הולמים את מקצוע עריכת הדין מהווים עבירת משמעת.

98. כלומר, הרשעת נאשם בעבירה לפי סעיף 53 לחוק מתאפשרת רק בשל היותו כלול בסעיף 61(1), והרשעת נאשם בעבירה על כללי האתיקה מתאפשרת רק בשל סעיף 61(2). משמעות הדבר היא שעל הקובל לציין בכתב הקובלנה הן את הסעיף בחוק או בכללי האתיקה והן את הסעיף הקטן שבסעיף 61, ההופך את הסעיף שבחוק או בכללי האתיקה לעבירת משמעת.

99. סעיף 53 וסעיף 61(3) מהווים מעין סעיפי-סל. סעיף 53 עניינו שמירה על כבוד מקצוע עריכת הדין, ואילו סעיף 61(3) עניינו מעשים שאינם הולמים את מקצוע עריכת הדין. מדובר בשני סעיפים כלליים שאינם מפרטים מהי ההתנהגות האסורה ואשר נועדו למקרים בהם עורכי דין התנהלו בצורה לא אתית ואולם אין בכללי האתיקה או בסעיפי החוק הוראות ספציפיות הקובעות כי התנהגות זו מהווה עבירת משמעת. דומה כי סעיפים אלה נחקקו כיוון שהמחוקק סבר ובצדק כי לא יעלה בידו לצפות מראש את כל ההתנהגויות, המעשים והמחדלים, אשר יש בהם כדי להוות עבירת משמעת.

100. סעיף 53 קובע חובה על עורך הדין לשמור על כבוד המקצוע ולהימנע מפגיעה בכבוד המקצוע. ניתן לומר כי עבירה על חלק מכללי האתיקה פוגעת בכבוד המקצוע, לדוגמה: כלל 3(ב) – מקום קיום מפגש מחוץ למשרד עורך-הדין; כלל 23 – יחס לצד שכנגד; כלל 32 – כבוד לבית המשפט; כלל 33 – כבוד הצד שכנגד; כלל 34 – איסור הטעיה; 38 – חקירה נגדית בהגינות, ועוד. אם כך, כלום יש צורך בסעיף 53 הנ"ל הקובע חובה לשמור על כבוד מקצוע עריכת הדין והימנעות מכל דבר שיש בו כדי לפגוע בכבוד המקצוע?

101. נראה כי סעיף 53 אינו בא להוסיף עבירה במקרים בהם קיימים הוראות מפורשות, אלא בא לתת מענה למקרים שאינם נמנים על העבירות המנויות בחוק ובכללי האתיקה. כך לדוגמה נקבע בעמל"מ (י-ם) 45990-05-13 אריה בן ארי נ' ועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין מחוז חיפה (8/10/2013) (פורסם בנבו) נקבע כי אי-הפקדת כספים בחשבון נאמנות בהתאם להחלטת בית המשפט מהווה עבירה אתית בהתאם לסעיף 53 ו- 61 (3). בעמל"מ (י-ם) 51627-01-15 ועדת האתיקה של לשכת עוה"ד מחוז תל אביב נ' עו"ד שגיב בר שלום ואח' (25/5/2015) (פורסם בנבו) נקבע כי עורכי-דין שהעבירו מעטפה עם מזומנים למי שהיו מעורבים ברצח כב' השופט עדי עזר ז"ל, מבלי לדעת את מטרת העברת הכספים, ביצעו עבירות לפי סעיפים 53 ו- 61(3).

102. עד כה נמנעו בית המשפט העליון ובית המשפט המחוזי בירושלים לדון בשאלה העקרונית בדבר היחס בין כללי האתיקה הספציפיים לבין סעיפי החוק הכלליים. (ראה: עמל"מ (י-ם) 43582-07-12 עו"ד שרה מזרחי נ' לשכת עורכי הדין – תל אביב (13/2/2013) (פורסם בנבו).

103. ברם, כבר לפני 35 שנים נדונה הסוגיה בבית הדין המשמעותי הארצי. בבד"א 44/80 פלוני, עו"ד נ' הועד המחוזי של לשכת עוה"ד בירושלים קבע בית הדין המשמעותי הארצי כך:

"הפרת כללי האתיקה המקצועית, שנקבעו ע"י המועצה הארצית לפי סעיף 109 לחוק, מהווה עבירה ספציפית לפי סעיף 61(2) לחוק. כאשר מעשה או מחדל של עורך-דין נתפס ברשתו של כלל מוגדר, מיוחד ומפורש שנקבע על-ידי המועצה כאמור, אין אפשרות להרשיעו גם (או רק) ב"כל מעשה או מחדל אחר שאינו הולם את מקצוע עריכת הדין" כאמור בסעיף 61(3) לחוק. הרי המלה "אחר" מורה על כך שאין המדובר לא במעשה או במחדל המהווה הפרת הוראה מהוראות הסעיפים 53 עד 60 לחוק, כאמור בסעיף 61(1), ולא במעשה או מחדל המהווה הפרת כללי האתיקה המקצועית שנקבעו לפי סעיף 109, כאמור בסעיף 61(2) לחוק. כמו-כן, אין במקרה כאמור לא צורך ולא טעם להרשיע את עורך הדין גם (או רק) בעבירה הכללית, שיסודותיה אינם מוגדרים בצורה דווקנית, של עשיית מעשה העלול לפגוע בכבוד המקצוע, בניגוד לסעיף 53, כי אחרת יצא שכל עבירה לפי סעיף 61(3) תגרור אחריה גם הרשעה בעבירה לפי סעיפים 61(1) ו-53 לחוק."

104. הדברים שנכתבו בבד"א 44/80 יפים ונכונים גם היום, אולם משום מה לא הופנמו ומאז שנכתבו המשיכו באי-כוח הקובלים להגיש כתבי קובלנה ובהם כלולים סעיפי עבירות משמעת ספציפיים ביחד עם סעיפי הסל, ובתי הדין המשמעתיים הן המחוזיים והן הארצי החרו החזיקו אחריהם והרשיעו נאשמים הן בסעיפים הספציפיים והן בסעיפי הסל.

105. אחד מעקרונות העל בשיטת המשפט הישראלית קובע כי חוק מיוחד גובר על חוק כללי. בע"פ 3417/99 הר שפי נ' מדינת ישראל פ"ד נה(2) 735, 768 נקבע כך:

"הגדרת העבירה של אי-מניעת פשע היא חוק מיוחד (*lex specialis*), בעוד שהוראת סעיף 20(ג) לחוק היא חוק כללי (*lex generalis*), וכלל ידוע הוא, כי חוק מיוחד דוחה חוק כללי: *lex specialis derogat generali*."

ראה גם בג"צ 4445/02 מור נ' ראש עיריית הרצליה פ"ד נו(6) 900, 909.

106. סעיף 61(3) מתייחס מפורשות אך ורק למעשים שלגביהם לא קיימות הוראות חוק או כללים מפורשים, וזו לשונו "כל מעשה או מחדל אחר שאינו הולם את מקצוע עריכת הדין". אחר - משמע שאינו נמנה על הוראות סעיפים 60-53 לחוק (סעיף 61(1)) או כללי האתיקה (סעיף 61(2)).

107. כלומר, לפנינו שני תנאים מצטברים להרשעה בהתאם לסעיף 61(3). האחד – שלא תהיה קיימת הוראה מפורשת המטילה איסור על פעולה או מחדל של עורך-הדין בסעיפים 60-53 לחוק או בכללי האתיקה. והשני – שהמעשה או המחדל לא יהלמו את מקצוע עריכת הדין. רק בהתקיים שני התנאים הללו ניתן להרשיע עורך-דין בהתאם לסעיף זה. ודוק: מאותה סיבה בדיוק לא ניתן להרשיע נאשם הן בסעיף 53 והן בסעיף 61(3) לחוק, משום שסעיף 61(3) דורש "מעשה או מחדל אחר", ולא אחד מאלה הנמנים על סעיפים 61(1) ו-2), והרי סעיף 53 נמנה על העבירות שבסעיף 61(1).

108. מן הכלל אל הפרט, הואיל והמעשים שביצע הנאשם מעוגנים בכללי האתיקה (כללים 16 ו-36), לעניות דעתי, אין כל אפשרות להרשיע את הנאשם בעבירות לפי סעיף 53 או 61(3) לחוק.

109. אשר על כן, אני מזכה את הנאשם מעבירות לפי סעיפים 53 ו-61(3) לחוק לשכת עורכי הדין.

110. אם תשמע דעתי, הנאשם יורשע בעבירות לפי כללים 16 ו- 36 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו – 1986 ביחד עם סעיף 61(2) לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א – 1961.
111. הנאשם יזוכה מעבירות לפי כלל 19 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו - 1986, סעיף 90 לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א - 1961 ומעבירות לפי סעיף 53 ו- 61(3) לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א – 1961.

עו"ד שאדי ח'ורי – חב"ד: אני מסכים.

עו"ד ראמח עואד – חב"ד: אני מסכים.

דיון לשמיעת טיעונים בע"פ נקבע ליום 17.02.2015 שעה 10.00.

ניתנה היום, 18.11.2015, בהעדר הצדדים.

שאדי חורי, עו"ד חבר בית הדין	– יצחק לוי, עו"ד אב בית הדין	– ראמח עואד, עו"ד חבר בית הדין
---------------------------------	------------------------------------	--------------------------------------

גזר דין

מבוא

112. נגד הנקבל הוגשה קובלנה בה נטען כי בשנת 2005 פנה מר אילן צפריר (להלן: "המתלונן") לנקבל על רקע משבר בחיי הנישואין שלו עם רעייתו דאז גב' יפה צפריר (להלן: יפה). הנקבל ערך עבור

בני הזוג 3 הסכמים: הסכם להסדרת מערכת היחסים בין בני הזוג; הסכם מתנה; והתחייבות לתת מתנה.

113. בשנת 2011 פרץ משבר בין בני הזוג, וביום 8/12/2011 הגיש הנקבל, בשם יפה, תביעה ליישוב הסכסוך בבית המשפט לענייני משפחה בחיפה. ביום 29/12/2011 הגיש המתלונן באמצעות עו"ד יחזקאל חרל"פ תביעה לבית המשפט לענייני משפחה בחיפה, למתן פסד דין הצהרתי לביטול עסקת המתנה.

114. הנקבל נטל על עצמו לייצג את יפה גם בתביעה לביטול הסכם המתנה שהגיש המתלונן, ובכתב ההגנה פירט את קשריו עם המתלונן, ואף צירף לכתב ההגנה את חילופי הדואר האלקטרוני שלו עם המתלונן ועם חברת "שרביב" בקשר למתלונן.

115. ביום 24/4/2013 חתמו המתלונן וגבי צפריר על הסכם פשרה המסיים את הטיפול בתביעותיהם ההדדיות.

116. על פי כתב הקובלנה הנקבל ייצג את יפה נגד המתלונן באותו עניין בו ייצג את בני הזוג במשותף; הנקבל נטל על עצמו את ייצוג יפה חרף העובדה שהיה צפוי להעיד לטובתה בהליך; והנקבל חשף בכתב בי-דין פרטים החסויים בחסיון עו"ד-לקוח.

117. הוראות החיקוק בהם הואשם הנקבל הינן:

117.1. טיפול נגד לקוח, עבירה לפי כלל 16 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו – 1986;

117.2. מתן עדות מטעם לקוח, עבירה לפי כלל 36 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו – 1986;

117.3. הפרת סודיות, עבירה לפי כלל 19 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו – 1986;

117.4. הפרת חיסיון, עבירה לפי סעיף 90 לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א – 1961;

117.5. פגיעה בכבוד מקצוע עריכת הדין עבירה לפי סעיף 53 לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א – 1961;

117.6. התנהגות שאינה הולמת את מקצוע עריכת הדין, עבירה לפי סעיף 61 (3) לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א – 1961.

118. בדיון שהתקיים ביום 23/10/2014 הודה הנקבל בחלק מהעובדות וכפר בחלקן והתיק נקבע להוכחות.

119. התקיימו שתי ישיבות הוכחות, הראשונה התקיימה ביום 9.2.15 ואילו השנייה התקיימה ביום 13.5.15, במהלך נשמעו עדותם של ארבעה עדים, המתלונן, שתי עדות תביעה והנקבל.

120. ביום 18.11.15 ניתנה הכרעת דין בתיק, לפיה הנקבל הורשע בעבירות לפי כללים 16 ו- 36 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו – 1986 ביחד עם סעיף 61(2) לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א – 1961.

121. הנקבל זוכה מעבירות לפי כלל 19 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו - 1986, סעיף 90 לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א - 1961 ומעבירות לפי סעיף 53 ו- 61(3) לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א – 1961.

122. לעניין הזיכוי מעבירות לפי סעיף 53 ו 61(3) לחוק, מדובר בזיכוי מסעיפי סל הואיל והנקבל הורשע בעבירות לפי סעיפים ספציפיים .

טיעוני ב"כ הקובלת לעונש :

123. ביום 28.2.16 הגיש ב"כ הקובלת טיעוניו לעונש וטען :

א. הרשעתו של הנקבל הינה בגין מעשים חמורים של ייצוג נגד לקוח בעניין שבו הנקבל ייצג את אותו לקוח, כאשר הנקבל אף הוסיף חטא על פשע ונטל על עצמו את ייצוג אשת המתלונן באותו עניין חרף העובדה שהיה צפוי להעיד לטובתה .

ב. חומרה רבה במעשיו של הנקבל בהם הורשע בכתב הקובלנה, חומרה המצדיקה ענישה הולמת, כזו אשר תעביר מסר נכון הן כלפי הציבור מקבלי השירות מעו"ד והן כלפי ציבור עו"ד לפיו עו"ד המבצע עבירות משמעת כגון דא בא על עונשו הראוי .

ג. לחובת הנקבל הרשעה קודמת מיום 19.1.12 במסגרתה הורשע הנקבל בעבירות לפי סעיפים 53 ו 61(3) לחוק .

ד. ב"כ הנקבל ציטט פסיקה וענישה בתחום זה של עבירות בהן הורשע הנקבל, פסיקה לפיה רף הענישה הינו השעיה בפועל לתקופה לא פחותה משישה חודשים .

ה. ב"כ הקובלת עתר להשית על הנקבל עונש של השעיה בפועל של 3 חודשים, בנוסף לעונש השעיה על תנאי והטלת הוצאות .

טיעוני הנקבל לעונש :

124. ביום 22.3.16 הוגשו טיעוני העונש מטעם הנקבל .

125. בטיעונים לעונש הנקבל נקט בלשון חצופה כלפי בית הדין, כתב שלושה עמודים מלאים של טענות כנגד הכרעת הדין (35 סעיפים) ורק סעיף אחד קשור לטיעון לעונש.

126. ואכן בסעיף 33 לטיעוניו לעונש הוא טוען כי הוא זוכה מחלק מהאשמות אשר הוגשו נגדו .

דין והכרעה :

127. מדיניות של ענישה משמעתית הולמת מחייבת הטלת ענישה של ממש על עורכי דין, שאינם ממלאים את תפקידם כלפי לקוחותיהם ועל ידי כך פוגעים בלקוחותיהם, בשמם של עורכי הדין ובאמון הציבור בהם.

128. הנקבל כפר בעובדות כתב הקובלנה, דבר אשר גרם לשמיעת התיק, ולשמיעת עדויות קשורות לתיק משפחה שמטבעו קשה לשמיעה, במסגרתו נשמעו גם עדותם של המתלונן ואשתו לשעבר.

129. כאן המקום להדגיש ולציין כי כל העובדות אשר הועלו בכתב הקובלנה הוכחו, והזיכוי החלקי היה קשור לסוגיות וטענות משפטיות ולא עובדתיות.

130. אמנם לא ניתן לטעון כי הנקבל יכול היה לוותר לחלוטין על ניהול הגנתו, אולם בהחלט ניתן לומר כי הנקבל יכול היה לנהל את הגנתו ביעילות ובמקצועיות רבה יותר מאשר הוא השכיל לעשות בפועל.

131. בבואנו לגזור את דינו של הנאשם לא נוכל להתעלם מהתנהלותו הלא ראויה של הנקבל בזמן ניהול התיק, אשר קיבל לא פעם אזהרות מביה"ד על אופן התנהלותו במהלך שמיעת הראיות. לדוגמא: הנקבל ניסה מספר פעמים להגיש מסמכים, שלגביהם קבענו כי לא נוכל לקבלם, וזאת תוך השמעת טיעונים ארוכים שחזרו על עצמם. בכך גרם הנקבל לבזבוז זמנם של חברי בית הדין, ב"כ הקובלת והעדים.

132. הנקבל בעל עבר משמעותי שאינו מכביד, ביום 19.1.12 הוא הורשע בעבירות לפי סעיפים 53 ו 61(3) לחוק.

133. ענישה מתאימה בתיק זה צריכה לכלול השעיה בפועל, וזאת בהסתמך על הפסיקה אשר צויינה בטיעונים לעונש שהגיש ב"כ הקובלת, אשר מקבלת משנה תוקף לאור עברו של הנקבל ולאור התנהלותו הן במהלך הדיונים והן בטיעוניו לעונש .

134. ב"כ הקובלת עתר להטיל על הנקבל את העונשים שלהלן :

א. השעיה בפועל של 3 חודשים.

ב. השעיה על תנאי.

ג. הוצאות.

135. לאור האמור לעיל אנו מטילים על הנקבל את העונשים הבאים :

א. השעיה בפועל לתקופה של 3 חודשים, עונש ההשעיה ייכנס לתוקפו החל מיום 1.9.16.

ב. השעיה על תנאי למשך 9 חודשים, אשר לא יוטלו עליו אלא אם הוא יעבור במשך 3 שנים מהיום עבירה בניגוד לכללים 16 ו-36 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו – 1986 ביחד עם סעיף 61(2) לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א – 1961.

ג. הוצאות ללשכה בסך של 6,000 ₪ אשר ישולמו בחמישה תשלומים, התשלום הראשון תוך 30 יום מיום המצאת גזר הדין .

ניתן היום, 25/05/2016, בהעדר הצדדים.

שאדי חורי, עו"ד

חבר בית הדין

–

יצחק לוי, עו"ד

אב בית הדין

–

ראמח עואד, עו"ד

חבר בית הדין

כביש עוקף נצרת, חילת אל דיר 3002/15, נצרת 16000, טלפון: 04-6015111/6, פקס: 04-6015112

E-mail: nazareth@israelbar.org.il, Web: www.israelbar.org.il

תמצית פסק הדין:

תגיות: נאמנות ומסירות של עורך דין | איסור על ניגוד עניינים של עורך דין | ענישה בדין משמעתי - עורכי דין

בית הדין המחוזי הרשיע את הנאשם בעבירות של טיפול נגד לקוח ומתן עדות נגד לקוח. הנקבל טיפל עבור בני זוג בעריכת מספר הסכמים במסגרת נישואיהם ולימים לאחר שנפרדו נטל על עצמו הנקבל את הייצוג של האישה בתביעה שהגישה נגד בן זוגה לשעבר מכוח אחד מההסכמים שערך הנקבל. במסגרת ייצוג האישה פירט הנקבל בכתבי הטענות חילופי דברים שהוחלפו עם הבעל במהלך עריכת ההסכמים. בית הדין המחוזי הטיל על הנאשם עונש של השעיה בפועל לתקופה של 3 חודשים ועונש של 9 חודשי השעיה על תנאי לתקופה של 3 שנים ותשלום הוצאות בסך 6,000 ₪.